

Αριθμός 222/2016

**ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Ε'**

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 3 Ιουνίου 2015, με την εξής σύνθεση: Αγγ. Θεοφιλοπούλου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Ε΄ Τμήματος, Αικ. Σακελλαροπούλου, Μ.-Ελ. Κωνσταντινίδου, Αντ. Ντέμσιας, Χρ. Ντουχάνης, Σύμβουλοι, Όλ. Παπαδοπούλου, Χρ. Παπανικολάου, Πάρεδροι. Γραμματέας η Ειρ. Δασκαλάκη.

Για να δικάσει την από 17 Νοεμβρίου 2014 αίτηση:

των: 1) Αγροτικού Δασικού Συνεταιρισμού Μ. Παναγίας, που εδρεύει στη Μ. Παναγία Χαλκιδικής, 2) Αλιευτικού Συλλόγου Δήμου Αριστοτέλη, 3) Πολιτιστικού Συλλόγου Ιερισσού «Κλειγένης», που εδρεύουν στην Ιερισσό Χαλκιδικής, 4) Πολιτιστικού Συλλόγου Μ. Παναγίας, που εδρεύει στη Μ. Παναγία Χαλκιδικής, 5) Πολιτιστικού Συλλόγου Νέων Ρόδων με την επωνυμία «ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ», που εδρεύει στα Ν. Ρόδα Χαλκιδικής, 6) Συλλόγου Γυναικών Ιερισσού, που εδρεύει στην Ιερισσό Χαλκιδικής, 7) Συλλόγου Γυναικών Μ. Παναγίας, που εδρεύει στη Μ. Παναγία Χαλκιδικής, 8) Συλλόγου Φίλοι του Περιβάλλοντος Ιερισσού, που εδρεύει στην Ιερισσό Χαλκιδικής και 9) Σωματείου Επαγγελματιών Ουρανούπολης Χαλκιδικής, που εδρεύει στην Ουρανούπολη Χαλκιδικής, οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Γεώργιο Μπάλια (Α.Μ. 2147 Δ.Σ. Πειραιώς), που τον διόρισαν με πληρεξούσιο,

κατά του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ο οποίος παρέστη με την Γεωργία Παπαδάκη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

και κατά των παρεμβαινόντων: 1) Επαγγελματικού Σωματείου με την επωνυμία «Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (Σ.Μ.Ε.)», που εδρεύει στην Αθήνα (Β. Γεωργίου Β' 10 και Ρηγίλλης), το οποίο παρέστη με τον δικηγόρο Κωνσταντίνο Γώγο (Α.Μ. 4544 Δ.Σ. Θεσ/νίκης), που τον διόρισε με πληρεξούσιο, 2) Εργατοϋπαλληλικού Κέντρου Νομού Χαλκιδικής, που εδρεύει στον Πολύγυρο Χαλκιδικής, το οποίο παρέστη με τον δικηγόρο Νικόλαο Αλιβιζάτο (Α.Μ. 6976), που τον διόρισε με πληρεξούσιο και 3) Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.», που εδρεύει στην Αθήνα (Βασιλίσσης Σοφίας 23Α), η οποία παρέστη με τη δικηγόρο Ελένη Τροβά (Α.Μ. 13581), που την διόρισε με ειδικό πληρεξούσιο.

Με την αίτηση αυτή οι αιτούντες επιδιώκουν να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. Δ8-Α/Φ.7.49.13/13285/3315/17.9.2014 απόφαση της Διεύθυνσης Μεταλλευτικών και Βιομηχανικών Ορυκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του εισηγητή, Συμβούλου Αντ. Ντέμσια.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο των αιτούντων, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση, τους πληρεξουσίους των παρεμβαινόντων και την αντιπρόσωπο του Υπουργού, οι οποίοι ζήτησαν την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Α φού με λέτη σε τα σχετικά έγγραφα
Σ κέφθηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αίτησης καταβλήθηκε το κατά νόμο παράβολο (υπ' αριθμ. 1368358, 1384874, 5015053/2014).
2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση της υπ' αριθμ.

Δ8-Α/Φ.7.49.13/13285/3315/17.9.2014 αποφάσεως της Διεύθυνσης Μεταλλευτικών και Βιομηχανικών Ορυκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, με την οποία εγκρίθηκε το Προσάρτημα 3 της τεχνικής μελέτης του υποέργου «Μεταλλευτικές εγκαταστάσεις Σκουριών», με αντικείμενο την τεχνική μελέτη των εγκαταστάσεων διαχείρισης εξορυκτικών αποβλήτων, των φραγμάτων και των χώρων απόθεσης τελμάτων εμπλουτισμού του μεταλλείου Σκουριών.

3. Επειδή, η υπόθεση φέρεται προς συζήτηση κατόπιν παραπομπής της στην επταμελή σύνθεση με την 1391/2015 απόφαση του Δικαστηρίου, προς επίλυση του ζητήματος της αρμοδιότητας του Συμβουλίου της Επικρατείας να επιληφθεί της υποθέσεως εν όψει της φύσεως της διαφοράς που άγεται ενώπιόν του με την υπό κρίση αίτηση.

4. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 περ. δ' του ν. 1406/1983 (Α' 182), στη δικαιοδοσία των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων υπάγονται οι διαφορές οι οποίες αναφύονται κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας που αφορά «τα μεταλλεία και λατομεία». Όπως είχε παγίως κριθεί (βλ. ενδεικτικώς ΣτΕ 463/2010 Ολ., 660/2010, 3654/2009, 3960/2008, 705/2006 Ολ.), αν η προσβαλλόμενη με το ένδικο βοήθημα πράξη εκδόθηκε μεν κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί μεταλλείων ή λατομείων αλλά ο ασκών τούτο επικαλείται βλάβη από την πράξη αυτή και δεν αξιώνει ίδια δικαιώματα μεταλλείας ή λατομίας, η διαφορά που ανακύπτει δεν είναι διαφορά ουσίας, της οποίας η επίλυση θα ανήκε στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, κατά τα άρθρα 1 παρ. 2 περ. δ' και 3 παρ. 1 του ν. 1406/1983, αλλά, ενόψει των άρθρων 94 παρ. 1 και 95 παρ. 1 περ. α' του Συντάγματος, ακυρωτική διαφορά, υπαγόμενη στη δικαιοδοσία του Συμβουλίου της Επικρατείας. Ακολούθως όμως, με την παρ. 3 του άρθρου 51 του ν. 3659/2008 (Α' 77/7.5.2008), η ισχύς του οποίου, κατά το άρθρο 82 εδ. δεύτερο αυτού αρχίζει μετά από ένα μήνα από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, στο ανωτέρω άρθρο 1 του ν. 1406/1983 προστέθηκε παρ. 6, κατά την οποία στη δικαιοδοσία των

τακτικών διοικητικών δικαστηρίων υπάγονται, εκδικαζόμενες ως διαφορές ουσίας, όλες οι διαφορές που αναφύονται στις περιπτώσεις των παραγράφων 2, 3 και 4, ανεξαρτήτως από την ιδιότητα εκείνου που ασκεί το ένδικο βοήθημα. Στην παρ. 4 του αυτού άρθρου (51 του ν. 3659/2008) ορίζεται ότι «οι διατάξεις αυτού του άρθρου δεν καταλαμβάνουν τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις». Περαιτέρω, από το σύνολο των διατάξεων που εντάσσονται στο τέταρτο κεφάλαιο του νόμου 3900/2010 (Α' 213/17.12.2010) (άρθρα 46 έως 50) υπό τον τίτλο «Μεταφορά αρμοδιοτήτων» συνάγεται ότι, κατά τη βούληση του νομοθέτη, εκκρεμείς την 1.1.2011, ημερομηνία έναρξης της ισχύος του ν. 3900/2010, υποθέσεις, οι οποίες διαβιβάζονται στα κατά τόπο αρμόδια διοικητικά εφετεία και διοικητικά πρωτοδικεία σύμφωνα με το άρθρο 50 του ν. 3900/2010, δεν είναι μόνον όσες ανήκουν στις κατηγορίες διαφορών που μεταφέρονται στην αρμοδιότητα των διοικητικών δικαστηρίων με το νόμο αυτό, αλλά και εκείνες οι οποίες είχαν μεταφερθεί στα εν λόγω δικαστήρια με προγενέστερα νομοθετήματα. Επομένως, και τα εκκρεμή ένδικα βοηθήματα που ανήκουν στις κατηγορίες υποθέσεων, οι οποίες έχουν υπαχθεί στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια με το άρθρο 51 του ν. 3659/2008, αλλά, βάσει της προαναφερθείσας διατάξεως της παρ. 4 του άρθρου αυτού, έπρεπε να εκδικαστούν από το Συμβούλιο της Επικρατείας ως ασκηθέντα πριν από τη δημοσίευση του τελευταίου αυτού νόμου, υπάγονται πλέον, κατά την έννοια του άρθρου 50 του ν. 3900/2010, στην αρμοδιότητα των οικείων διοικητικών πρωτοδικείων (βλ. το Πρακτικό 4/2011 της διοικητικής Ολομέλειας, ΣτΕ 4193/2011, πρβλ. και ΣτΕ 3447/2011, 2395/2011, 2142/2011, 1623/2011, 554/2011). - . . . . .

5. Επειδή, εξ άλλου, το άρθρο 34 παρ. 1 του ν. 1968/1991 (Α' 150) ορίζει ότι «Στις διοικητικές διαφορές ουσίας ή ακύρωσης αν το διοικητικό δικαστήριο κρίνει ότι στερείται αρμοδιότητας, επειδή η υπόθεση υπάγεται στην αρμοδιότητα άλλου διοικητικού δικαστηρίου ή του Συμβουλίου της Επικρατείας, παραπέμπει την υπόθεση στο δικαστήριο αυτό. ... Το ίδιο

ισχύει και για το Συμβούλιο της Επικρατείας, όταν κρίνει ότι το ενώπιόν του εισαγόμενο ένδικο μέσο ανήκει στην αρμοδιότητα άλλου διοικητικού δικαστηρίου. Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας είναι υποχρεωτική για το δικαστήριο στο οποίο γίνεται η παραπομπή. Στις ακυρωτικές υποθέσεις, ... το Συμβούλιο της Επικρατείας, εάν κρίνει ότι η υπόθεση είναι της αρμοδιότητας του διοικητικού εφετείου, μπορεί να παραπέμψει σε αυτό ή να κρατήσει την υπόθεση και να δικάσει κατ' ουσίαν».

6. Επειδή, στο άρθρο 4 παρ. 1 του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (ΥΑ Δ7/Α/οικ.12050/2223/2011 – Β' 1227) που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 162 του Μεταλλευτικού Κώδικα (ν.δ. 210/1973 – Α' 277), όπως τούτο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 26 του ν. 1428/1984 (Α' 43), ορίζεται ότι «Γενικές υποχρεώσεις εκμεταλλευτή και εργοδότη. 1. Ο εκμεταλλευτής, μεταξύ άλλων, έχει και τις παρακάτω υποχρεώσεις: α) Να οριοθετήσει, με τεχνητά και μόνιμα ορόσημα, τον μεταλλευτικό ή λατομικό χώρο, να φροντίζει για τη διασφάλισή τους και να υποβάλλει σχεδιάγραμμα και τεύχη υπολογισμού της οριοθέτησης στην αρμόδια Επιθεώρηση Μεταλλείων. β) Να καταρτίζει και να υποβάλλει στην αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΚΑ, πριν από την έναρξη μεταλλευτικών ή λατομικών εργασιών σε νέο έργο ή και νέο μέρος του έργου, το οποίο δεν είχε περιληφθεί στην αρχική μελέτη, τεχνική μελέτη του έργου ή μέρους του έργου, που οι προδιαγραφές της καθώς και η διαδικασία για την έγκρισή της αναφέρονται στα άρθρα 101 και 102. Τα κριτήρια που γενικά πρέπει να ικανοποιούνται στις παραπάνω μελέτες είναι, η οικονομία του κοιτάσματος, σε συνδυασμό με την ασφάλεια των εργαζομένων, των εργασιών και των εγκαταστάσεων καθώς και με την προστασία του περιβάλλοντος και γενικότερα, η ελαχιστοποίηση του κοινωνικού κόστους στα πλαίσια των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης. Επίσης, ο εκμεταλλευτής θα πρέπει να διαθέτει εγκεκριμένη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το μεταλλευτικό ή λατομικό έργο και να τηρεί τους εκάστοτε ισχύοντες

περιβαλλοντικούς όρους, καθώς και την εγκεκριμένη ως άνω τεχνική μελέτη. Απαγορεύεται η έναρξη μεταλλευτικών ή λατομικών εργασιών πριν από την έγκριση της τεχνικής μελέτης και την Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων. γ) .....». Εξάλλου, στο άρθρο 102 παρ. 1 του ίδιου Κανονισμού ορίζεται ότι: «1. Ο εκμεταλλευτής πρέπει να υποβάλει για έγκριση την τεχνική μελέτη στην αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΚΑ, πριν από την έναρξη των εργασιών που προβλέπονται σε αυτή. Το χρονικό διάστημα για την έγκριση της μελέτης από την πιο πάνω Υπηρεσία, δεν μπορεί να ξεπερνάει τις εξήντα μέρες από την υποβολή της. Σε περίπτωση, που η μελέτη κριθεί ανεπαρκής ή ανακριβής, τότε επιστρέφεται στον εκμεταλλευτή που μπορεί να την υποβάλει εκ νέου, αφού προηγούμενα η μελέτη συμπληρωθεί ή διορθωθεί, σύμφωνα με τις οδηγίες της Υπηρεσίας που έχουν εγγράφως διατυπωθεί. Η προθεσμία για την έγκριση της μελέτης, στην περίπτωση αυτή, περιορίζεται σε τριάντα μέρες από την επανυποβολή της». Περαιτέρω, στο άρθρο 161 του Μεταλλευτικού Κώδικα, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 8 του άρθρου 54 του ν. 4280/2014 (Α' 159/8.8.2014), ορίζεται ότι «1.α. Η έγκριση της τεχνικής μελέτης του άρθρου 4 του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (Υ.Α. Δ7/Α/οικ. 12050/2223/23.5.2011, Β' 1227) ή και η χορήγηση της άδειας εγκατάστασης, όπου αυτή απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 158 του παρόντος νόμου, από την αρμόδια υπηρεσία αποτελεί και έγκριση δόμησης κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 του ν. 4030/2011 (Α' 249) για την ανέγερση των κτιριακών εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν τις ανάγκες της εκμετάλλευσης και επεξεργασίας των μεταλλευμάτων ή λατομικών ορυκτών εντός μεταλλευτικού ή λατομικού χώρου. β. Η άδεια δόμησης για την ανέγερση των κτιριακών εγκαταστάσεων της παραπάνω περίπτωσης χορηγείται από την οικεία υπηρεσία δόμησης κατά τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφος 2 του ν. 4030/2011. Στην περίπτωση αυτή η αρχιτεκτονική μελέτη και η μελέτη ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων του άρθρου 3 παράγραφος 2 του

v. 4030/2011, συνοδευόμενες από υπεύθυνη δήλωση του μελετητή μηχανικού στην οποία βεβαιώνεται ότι οι μελέτες είναι πλήρεις και τα στοιχεία τους συμφωνούν με τις προδιαγραφές και τους κανονισμούς που ισχύουν, φέρουν τη θεώρηση της αρμόδιας Υπηρεσίας που χορηγεί την έγκριση δόμησης κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. γ. Για τα πρόχειρα ή κινητά καταλύματα του άρθρου 7 παράγραφος 3 του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (Υ.Α. Δ7/Α/οικ. 12050/2223/23.5.2011, Β' 1227) εντός μεταλλευτικού ή λατομικού χώρου δεν απαιτείται ούτε έγκριση δόμησης ούτε άδεια δόμησης, παρά μόνο υπεύθυνη δήλωση του αρμόδιου μηχανικού περί της στατικής επάρκειας αυτών. δ. Ο έλεγχος των εργασιών δόμησης των ως άνω κτιριακών εγκαταστάσεων διενεργείται από τους ελεγκτές δόμησης του άρθρου 10 του ν. 4030/2011, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 4030/2011 και της υπ' αριθμ. 299/16.1.2014 υπουργικής απόφασης (Β' 57), ως προς την ορθή εφαρμογή και τήρηση των μελετών σύμφωνα με τις οποίες εκδόθηκε η άδεια δόμησης. 2. Η ως άνω έγκριση και άδεια δόμησης δύναται να χορηγούνται και κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού και των διατάξεων του από 24.5.1985 προεδρικού διατάγματος (Δ' 270) ύστερα από έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του παρόντος.». Τέλος, στο μεν άρθρο 1 του ν. 4030/2011 ορίζεται ότι: «... Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου οι ακόλουθοι όροι έχουν το εξής περιεχόμενο: α) έγκριση δόμησης: η πιστοποίηση του δικαιώματος δόμησης σύμφωνα με τους όρους δόμησης, που επιτρέπει την έκδοση της άδειας δόμησης, β) άδεια δόμησης: η άδεια που επιτρέπει την εκτέλεση των οικοδομικών εργασιών που περιγράφονται σε αυτή και στις μελέτες που τη συνοδεύουν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις», στο δε άρθρο 3 παρ. 1 ορίζεται ότι «για τη χορήγηση έγκρισης δόμησης, υποβάλλονται τα ακόλουθα δικαιολογητικά και μελέτες: Αίτηση του κυρίου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα με τις δηλώσεις αναθέσεων – αναλήψεων και φύλλο ελέγχου

....».

7. Επειδή, με την 3919/2010 απόφαση της Ολομελείας του Δικαστηρίου, κρίθηκε ότι, και μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του έτους 2001, η θέση του Συμβουλίου της Επικρατείας ως δικαστηρίου που δικάζει, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 94 και 95 του Συντάγματος, την αίτηση ακυρώσεως κατά των εκτελεστών πράξεων των διοικητικών αρχών, είναι καίρια στο σύστημα του Κράτους Δικαίου που καθιερώνει το Σύνταγμα, το δε εύρος της γενικής ακυρωτικής δικαιοδοσίας του δικαστηρίου αυτού δεν καταλείπεται στην απόλυτη διάθεση του κοινού νομοθέτη και, συνεπώς, ο περιορισμός της διά της μεταφοράς κατηγοριών υποθέσεων προς εκδίκαση στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο από την άποψη της τηρήσεως των συνταγματικών ορίων. Περαιτέρω με την ίδια απόφαση κρίθηκε, καθ' ερμηνεία των ως άνω συνταγματικών διατάξεων, ότι ο νόμος μπορεί να αναθέτει στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, όταν η διαφορά γεννάται από εκτελεστή διοικητική πράξη, μόνον ειδική αρμοδιότητα, για συγκεκριμένες κατηγορίες υποθέσεων, η φύση και η σπουδαιότητα των οποίων δεν επιβάλλει, κατά την εκτίμηση του νομοθέτη, την εκδίκασή τους από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Η κατά τα ανωτέρω ανατιθέμενη στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια αρμοδιότητα μπορεί να οργανωθεί από το νόμο είτε ως ακυρωτική, όταν το αίτημα ενώπιον του δικαστηρίου δεν μπορεί, σύμφωνα με το νόμο να έχει ως περιεχόμενο την τροποποίηση, αλλά μόνο την ενόλω ή εν μέρει ακύρωση εκτελεστής διοικητικής πράξεως, είτε ως αρμοδιότητα που εκτείνεται σε άσκηση πλήρους δικαιοδοσίας, όταν το αίτημα ενώπιον του δικαστηρίου μπορεί, σύμφωνα με τον νόμο, να είναι, εκτός από την ακύρωση, και η μεταρρύθμιση εκτελεστής διοικητικής πράξεως και το δικαστήριο έχει, κατ' αρχήν, την εξουσία να διαμορφώσει το ουσιαστικό περιεχόμενο της πράξεως ή του δικαιώματος, της υποχρεώσεως ή της καταστάσεως που απορρέει από αυτή, μετά από διάγνωση των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως. Τέλος, με την

./.

ίδια απόφαση της Ολομελείας του Δικαστηρίου κρίθηκε ότι από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες σε συνδυασμό με τα άρθρα 26 και 43 του Συντάγματος, με τα οποία, αντιστοίχως κατοχυρώνεται η αρχή της διακρίσεως των λειτουργιών και προβλέπεται ο θεσμός της νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως, προκύπτει ότι δεν επιτρέπεται να οργανώνεται η αρμοδιότητα των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων ως εκτεινόμενη σε άσκηση πλήρους δικαιοδοσίας για την εκδίκαση των κατηγοριών υποθέσεων, στις οποίες η άσκηση της δικαιοδοσίας αυτής συνεπάγεται την υπεισέλευση της δικαστικής λειτουργίας στην εκτελεστική επί θεμάτων, για τα οποία είναι αυτή αποκλειστικώς αρμόδια, είτε λόγω ρητής συνταγματικής προβλέψεως, όπως στην περίπτωση της προσβολής κανονιστικών διοικητικών πράξεων, των οποίων η μεταρρύθμιση θα συνιστούσε θέσπιση νέας κανονιστικής διοικητικής πράξεως, για την οποία αρμόδια είναι μόνο τα προβλεπόμενα από το άρθρο 43 του Συντάγματος όργανα της εκτελεστικής εξουσίας, είτε, προκειμένου περί ατομικών διοικητικών πράξεων, λόγω των απαιτούμενων για την έκδοσή τους προϋποθέσεων, του χαρακτήρα της έρευνας, βάσει της οποίας μπορεί να διαπιστωθεί η συνδρομή των προϋποθέσεων αυτών και των συνεπειών μεταρρυθμίσεως της πράξεως, ενόψει των οποίων η άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας, κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα, θα παραβίαζε τα όρια της ανατιθέμενης αποκλειστικώς στα όργανα της Διοικητικής κρατικής εξουσίας, βάσει της αρχής της διακρίσεως των λειτουργιών.

8. Επειδή, οι διαφορές που γεννώνται από την προσβολή της έγκρισης της τεχνικής μελέτης που προβλέπεται από τα άρθρα 4 και 102 του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών, έγκριση η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 161 του Μεταλλευτικού Κώδικα όπως ισχύει, αποτελεί πλέον και έγκριση δόμησης κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του ν. 4030/2011, δεν είναι δεκτική ουσιαστικού δικαστικού ελέγχου, σύμφωνα με όσα έχουν κριθεί με την απόφαση της Ολομελείας του Δικαστηρίου, κατά τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, δεδομένου ότι

αφενός, ως ελέχθη, η έγκριση της τεχνικής μελέτης αποτελεί πλέον και έγκριση δόμησης, δηλαδή διαφορά που από τη φύση της είναι ακυρωτική, αφετέρου η Διεύθυνση Μεταλλευτικών και Βιομηχανικών Ορυκτών του ΥΠΕΚΑ που εγκρίνει την τεχνική μελέτη προβαίνει σε εκτίμηση που συνδέεται με τον έλεγχο, σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο 4 του Κανονισμού, κριτηρίων, μεταξύ άλλων, για την προστασία του περιβάλλοντος και της βιώσιμης ανάπτυξης, η εκτίμηση των οποίων ανήκει στο πεδίο δράσης της, δεδομένου και ότι η άσκηση της αρμοδιότητας αυτής συναρτάται ευθέως με ειδικές επιστημονικές γνώσεις και τεχνικές κρίσεις, η εξέταση της ορθότητας των οποίων, στο πλαίσιο άσκησης πλήρους δικαιοδοσίας, δεν διευρύνει τη λυσιτέλεια και αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου και ως εκ τούτου για τις υποθέσεις αυτές, η αίτηση ακυρώσεως αποτελεί αποτελεσματικό ένδικο βιόήθημα (πρβλ. ΣτΕ 1057/2012 7μ.). Περαιτέρω, οι διαφορές αυτές, ενόψει της φύσεως και της σπουδαιότητάς τους, λόγω του ότι συνδέονται αμέσως με την προστασία του περιβάλλοντος και της βιώσιμης ανάπτυξης, ως ακυρωτικές, ανήκουν στη δικαιοδοσία του Συμβουλίου της Επικρατείας.

9. Επειδή, με προφανές έννομο συμφέρον παρεμβαίνει υπέρ του κύρους της προσβαλλόμενης πράξεως η δικαιούχος της μεταλλευτικής εκμετάλλευσης εταιρεία «Ελληνικός Χρυσός Α.Ε.Μ.Β.Χ.». Επίσης, με έννομο συμφέρον παρεμβαίνουν, με χωριστά δικόγραφα, το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Ν. Χαλκιδικής που έχει ως καταστατικό σκοπό την προάσπιση των επαγγελματικών συμφερόντων των μελών του και ο Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων με καταστατικό σκοπό την ενίσχυση των μεταλλευτικών επιχειρήσεων και την αξιοποίηση του ορυκτού δυναμικού της χώρας, μέλος του οποίου είναι και η πρώτη παρεμβαίνουσα εταιρεία, οι οποίοι ισχυρίζονται ότι η ματαίωση της επένδυσης θα θίξει άμεσα τα μέλη τους και θα έχει δυσμενείς επιδράσεις στην ανάπτυξη της χώρας και στην αξιοποίηση του ορυκτού της πλούτου

(βλ. ΣτΕ 1492/2013 7μ., 551/2015 7μ.).

10. Επειδή, με έννομο συμφέρον ασκούν την κρινόμενη αίτηση ο πρώτος αιτών δασικός συνεταιρισμός που έχει ως καταστατικό σκοπό την εκμετάλλευση και προστασία των δασικών οικοσυστημάτων της Μεγάλης Παναγιάς, το δεύτερο, τέταρτο, έβδομο και όγδοο εκ των αιτούντων σωματείων με καταστατικό σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος (βλ. ΣτΕ 551/2015 7μ.), καθώς και το έκτο σωματείο που επιδιώκει κατά το καταστατικό του τη βελτίωση των συνθηκών ζωής όλων των πολιτών (πρβλ. ΣτΕ 1170/2013 7μ.), παραδεκτώς δε ομοδικούν προβάλλοντας κοινούς λόγους ακυρώσεως ερειδόμενους στην αυτή νομική και πραγματική βάση. Αντιθέτως, απαραδέκτως ασκείται η υπό κρίση αίτηση από τα σωματεία με σειρά δικογράφου τρίτο, πέμπτο και ένατο, καθ' όσον δεν προσκομίσθηκαν προαποδεικτικώς τα καταστατικά τους, ώστε να ελεγχθεί ο νομικός δεσμός τους με την προσβαλλόμενη πράξη (βλ. ΣτΕ 2381/2011, 1048/2001).

11. Επειδή, με την οδηγία 2006/21/ΕΚ σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας (ΕΕ L 102) καθορίστηκαν οι ελάχιστες απαιτήσεις για την πρόληψη ή μείωση τυχόν δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον και τη δημόσια υγεία από τη διαχείριση των εν λόγω αποβλήτων μέσω διαδικασιών και μηχανισμών που θέτουν ως προτεραιότητα τη μείωση, ανάκτηση και ανακύκλωσή τους, την ασφαλή απόθεση σε χώρους με ειδικές προδιαγραφές κατόπιν ελέγχου της επικινδυνότητας των αποτιθέμενων υλικών, τη χρήση βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών, τον συνεχή έλεγχο των εγκαταστάσεων, την εκπόνηση κατάλληλων σχεδίων διαχείρισης τακτικά αναθεωρούμενων, καθώς και την εφαρμογή πολιτικής πρόληψης σοβαρών ατυχημάτων μέσω συστήματος διαχείρισης ασφάλειας και σχεδίων έκτακτης ανάγκης για εγκαταστάσεις που ταξινομούνται στην κατηγορία Α. Οι απαιτήσεις αυτές ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με την Κ.Υ.Α. 39624/2209/Ε103/25.9.2009 (Β' 2076), με την οποία θεσπίστηκε η

υποχρέωση εκπόνησης ειδικού σχεδίου διαχείρισης που υποβάλλεται μαζί με τη Μ.Π.Ε. της δραστηριότητας και τεκμηριώνει την πλήρωση των προϋποθέσεων που τίθενται για την ολοκληρωμένη περιβαλλοντική διαχείριση των εξορυκτικών αποβλήτων. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 5 της Κ.Υ.Α., ο φορέας διαχείρισης υποχρεούται να καταρτίζει σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων, το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την προτεινόμενη ταξινόμηση της εγκατάστασης, τον χαρακτηρισμό και στοιχεία ποσοτικά των παραγόμενων αποβλήτων, τον σχεδιασμό της εγκατάστασης ώστε να διασφαλίζεται φυσική σταθερότητα, τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα για την αποφυγή ρύπανσης του εδάφους, του αέρα και των επιφανειακών ή των υπογείων υδάτων, πρόγραμμα παρακολούθησης και ελέγχου των εγκαταστάσεων και αποκατάσταση του εδάφους κατά το πέρας λειτουργίας τους. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του ίδιου νομοθετήματος, η Μ.Π.Ε. και το Σχέδιο Διαχείρισης ως αυτοτελές παράρτημα αυτής υποβάλλονται στην αρμόδια αρχή προς έγκριση των περιβαλλοντικών όρων, με την εκδοθείσα δε απόφαση γίνεται θεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης, το οποίο προσαρτάται ως παράρτημα στη Μ.Π.Ε. Το σχέδιο επανεξετάζεται κάθε πέντε έτη, ενώ σε περίπτωση που επέρχονται ουσιώδεις, σε σχέση με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, μεταβολές στα στοιχεία του έργου πριν την παρέλευση του χρόνου επανεξέτασης, υφίσταται υποχρέωση ανάλογης τροποποίησης της έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων. Περαιτέρω, στο άρθρο 11 ρυθμίζονται τα της διαδικασίας αδειοδότησης των εγκαταστάσεων αποβλήτων, ορίζεται δε ότι για τη λειτουργία τους απαιτείται α) απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, με την οποία, μεταξύ άλλων, προσδιορίζεται η ταξινόμηση της εγκατάστασης σύμφωνα με τα κριτήρια του παραρτήματος III του άρθρου 24, επιβάλλονται ειδικότερα μέτρα, προϋποθέσεις, όροι και περιορισμοί για την πρόληψη ή τη μείωση στο ελάχιστο της υποβάθμισης των υδάτων και της ρύπανσης του εδάφους και την υποχρέωση παροχής των αναγκαίων πληροφοριών που τεκμηριώνουν συμμόρφωση με τις

./.

απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος και την προστασία των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων ειδικότερα, καθορίζονται τα μέτρα για το κλείσιμο των εγκαταστάσεων και τη μετέπειτα φάση και προσδιορίζεται η συχνότητα, τουλάχιστον ετήσια, ενημέρωσης της αρχής για τα αποτελέσματα της παρακολούθησης και των ελέγχων των εγκαταστάσεων και β) άδεια λειτουργίας των εγκαταστάσεων. Ωστόσο, σε περίπτωση μικτού φορέα διαχείρισης, η Μ.Π.Ε. και η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων προβλέπονται ενιαίες για το συνολικό έργο και αποτελούν προϋπόθεση για τη νόμιμη άσκηση τόσο της εξόρυξης όσο και της λειτουργίας της εγκατάστασης αποβλήτων, για την οποία δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας, αλλά αρκεί η προβλεπόμενη από την κείμενη νομοθεσία έκδοση της τελευταίας διοικητικής πράξης, δυνάμει της οποίας επιτρέπεται η άσκηση της εξορυκτικής δραστηριότητας και η οποία εκδίδεται επί τη βάσει της απόφασης εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων, του θεωρημένου σχεδίου διαχείρισης και, όπου συντρέχει περίπτωση, της μελέτης ασφαλείας, του εσωτερικού σχεδίου έκτακτης ανάγκης και της κατάθεσης της χρηματικής εγγύησης. Εξ άλλου, στο Παράρτημα III του άρθρου 24 της εν λόγω κοινής υπουργικής αποφάσεως προβλέπεται ότι οι εγκαταστάσεις αποβλήτων ταξινομούνται στην κατηγορία Α εάν, διαζευκτικώς, είτε συμπεραίνεται ότι ενέχουν υψηλό κίνδυνο πρόκλησης ατυχήματος βάσει εκτιμήσεως του παρόντος και μελλοντικού μεγέθους τους, της θέσης και των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων, είτε περιέχουν απόβλητα που ταξινομούνται ως επικίνδυνα, για τις εγκαταστάσεις δε αυτές απαιτούνται κατά τα άρθρα 8-10, πέραν των λοιπών απαιτήσεων, και η εκπόνηση και υποβολή μελέτης ασφαλείας, σχεδίου έκτακτης ανάγκης και πολιτικής πρόληψης σοβαρών ατυχημάτων πριν την έκδοση της άδειας λειτουργίας.

12. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου της υπό κρίση υποθέσεως, τα οποία διαβιβάστηκαν στο Δικαστήριο επ' ευκαιρία συζητήσεως της με αριθμ. καταθέσεως 3348/2014

αιτήσεως ακυρώσεως άλλου αιτούντος κατά της ίδιας προσβαλλόμενης πράξης, προκύπτουν τα εξής: Με την Κ.Υ.Α. 201745/2011 εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι για την αξιοποίηση των μεταλλείων Κασσάνδρας και την περιβαλλοντική αποκατάσταση των προγενέστερων εκμεταλλεύσεων προς υλοποίηση της υποχρεώσεως που η πρώτη παρεμβαίνουσα ανέλαβε δυνάμει της κυρωθείσης με το άρθρο 52 του ν. 3220/2004 συμβάσεως με το Ελληνικό Δημόσιο. Το σχέδιο εκμετάλλευσης περιλαμβάνει την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων Ολυμπιάδας, Σκουριών και Μαύρων Πετρών-Μαντέμ Λάκκου μετά των συνοδών έργων και υποστηρικτών μονάδων, μεταξύ των οποίων και οι αναγκαίες εγκαταστάσεις απόθεσης εξορυκτικών αποβλήτων. Με την ίδια απόφαση θεωρήθηκε, κατ' εφαρμογή των άρθρων 7 και 11 της Κ.Υ.Α. 39624/2209/Ε103/2009, και το Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων των αναγκαίων για τη λειτουργία της μεταλλευτικής δραστηριότητας εγκαταστάσεων, μεταξύ των οποίων και του υποέργου Σκουριών. Το εν λόγω σχέδιο περιλαμβάνει τα μέτρα μείωσης, αξιοποίησης, ανακύκλωσης των αποβλήτων, αιτιολόγηση της προκριθείσας χωροθέτησης, περιγραφή του τεχνικού σχεδιασμού της εγκατάστασης, χαρακτηρισμό των αποβλήτων και των ουσιών που χρησιμοποιούνται στην επεξεργασία των ορυκτών και στοιχεία των ποσοτήτων τους, ταξινόμηση των εγκαταστάσεων και αιτιολόγησή της, καταγραφή των δυνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και των απαραίτητων προληπτικών μέτρων προστασίας, πρόγραμμα παρακολούθησης και ελέγχου των εγκαταστάσεων, προτεινόμενο σχέδιο κλεισίματος και τα αναγκαία μέτρα για την ικανοποίηση των περιβαλλοντικών απαιτήσεων και την προστασία της δημόσιας υγείας. Η εκπόνηση του σχεδίου έγινε κατόπιν υιοθέτησης των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών στον συγκεκριμένο τομέα, βασική δε συνιστώσα του σχεδιασμού αποτέλεσε ο επιστημονικά τεκμηριωμένος περιβαλλοντικός χαρακτηρισμός των αποβλήτων και λοιπών προϊόντων που διενεργήθηκε από δημόσιους ερευνητικούς φορείς (Ε.Μ.Π., Α.Π.Θ.), και η, βάσει αυτού, απόφαση για την ασφαλή αξιοποίηση και διάθεσή τους

./.

είτε μέσω επαναχρησιμοποίησης, αξιοποίησης και ανακύκλωσης είτε μέσω απόθεσης σε κατάλληλους προς τούτο χώρους. Εξ άλλου, με την έγκριση περιβαλλοντικών όρων του έργου επιβλήθηκε πληθώρα περιβαλλοντικών όρων που καλύπτουν όλο το φάσμα της διαχείρισης, από τη μείωση της παραγωγής τους μέχρι την ασφαλή διάθεσή τους σε κατάλληλα σχεδιασμένους χώρους και το κλείσιμο και την μετέπειτα παρακολούθηση των χώρων αυτών. Ειδικότερα, περιλαμβάνονται λεπτομερή στοιχεία για την ποσότητα και σύνθεση των παραγόμενων αποβλήτων, την επικινδυνότητά τους, τον τρόπο αξιοποίησης, ανακύκλωσης, επαναχρησιμοποίησης ή διάθεσής τους, τίθενται οι τεχνικές προδιαγραφές κατασκευής και λειτουργίας των χώρων απόθεσης και οι όροι που διασφαλίζουν, κατά την κρίση της αδειοδοτούσας αρχής, την αποτελεσματική προστασία του εδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας και τη γεωτεχνική ευστάθεια και ασφάλεια των χώρων, επιβάλλονται ειδικοί όροι για τη διαχείριση των νερών των εγκαταστάσεων και την εφαρμογή της μεθόδου της λιθογόμωσης, οργανώνεται πρόγραμμα παρακολούθησης και σχέδιο κλεισίματος και αποκατάστασης των χώρων και επιβάλλεται στον φορέα εκμετάλλευσης η υποχρέωση να αναθεωρεί τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων ανά πενταετία και να μεριμνά για τη συντήρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και λήψη διορθωτικών μέτρων και μετά το κλείσιμο των εγκαταστάσεων για 10 έτη τουλάχιστον, χρονικό διάστημα που μπορεί να παραταθεί. Αιτήσεις ακυρώσεως κατοίκων και σωματείων της περιοχής, μεταξύ των οποίων και του πρώτου, τρίτου, εβδόμου και ογδόου των αιτούντων, κατά της εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων του έργου απερρίφθησαν ως ουσία αβάσιμες με τις 1492/2013, 549/2015 και 551/2015 αποφάσεις του Δικαστηρίου. Περαιτέρω, με την Δ8-Α/Φ.7.49.13/2809/349/10.2.2012 απόφαση της Διεύθυνσης Μεταλλευτικών και Βιομηχανικών Ορυκτών του Υ.Π.Ε.Κ.Α. εγκρίθηκε η τεχνική μελέτη του συγκεκριμένου υποέργου, ενώ με την ίδη προσβαλλόμενη απόφαση εγκρίθηκε το Προσάρτημα 3 με αντικείμενο την τεχνική μελέτη των

./.

εγκαταστάσεων διαχείρισης εξορυκτικών αποβλήτων, των φραγμάτων και των χώρων απόθεσης τελμάτων εμπλουτισμού του μεταλλείου Σκουριών. Με την τελευταία αυτή απόφαση καθορίσθηκαν οι γενικοί και ειδικοί τεχνικοί όροι και προϋποθέσεις κατασκευής και λειτουργίας των εν λόγω εγκαταστάσεων σε συμφωνία με τους εγκριθέντες περιβαλλοντικούς όρους και το θεωρημένο Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων.

13. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ακυρωτέα, διότι, κατά παράβαση της οδηγίας 2011/92 περί εκτιμήσεως των περιβαλλοντικών επιπτώσεων έργων και δραστηριοτήτων, αδειοδοτεί έργο που δεν ταυτίζεται με αυτό που εγκρίθηκε με την απόφαση εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων, αφού στη μεν Μ.Π.Ε. αναφέρεται ότι οι εγκαταστάσεις αποβλήτων καταλαμβάνουν 1.062 στρ., στη δε τεχνική μελέτη που εγκρίνεται με την προσβαλλόμενη απόφαση η καταληφθείσα έκταση ανέρχεται σε 1.670 στρ., με αποτέλεσμα η καθ' υπέρβαση της Μ.Π.Ε. έκταση των 600 στρ. να μην έχει υποβληθεί στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Συναφώς προβάλλεται ότι λόγω της ως άνω ασυμφωνίας καθίσταται πλημμελής η μη ταξινόμηση της εν λόγω εγκαταστάσεως στην κατηγορία Α, αφού κατά την ταξινόμηση δεν ελήφθη υπ' όψιν το πραγματικό μέγεθός της.

14. Επειδή, όπως προκύπτει από την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων του έργου, με την απόφαση αυτή αδειοδοτήθηκαν εγκαταστάσεις απόθεσης αποβλήτων για το υποέργο Σκουριών στις θέσεις Καρατζάς Λάκκος και Λοτσάνικο, συνολικής εκτάσεως 1.269 στρεμμάτων (βλ. όρος α3), όπως η έκταση αυτή ειδικότερα προσδιορίζεται στους πίνακες 5.10.1-1 και 5.3.4-4 της Μ.Π.Ε. Τα αυτά μεγέθη περιλαμβάνονται και στην τεχνική μελέτη που εγκρίθηκε με την ήδη προσβαλλόμενη απόφαση και συγκεκριμένα στους πίνακες ε.ι.β.2-2 και ε.ι.β.2-3, σελ. 200-201 αυτής. Ως εκ τούτου, δεν υφίσταται ασυμφωνία ως προς το μέγεθος των εγκαταστάσεων που εγκρίθηκαν με την απόφαση έγκρισης

περιβαλλοντικών όρων και θεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης αφ' ενός και την ήδη προσβαλλόμενη απόφαση αφ' ετέρου, όπως εξ άλλου βεβαιώνεται και στο με αρ. πρωτ. 20601/4481/25.11.2014 έγγραφο της Δ/νσης Μεταλλευτικών, Ενεργειακών και Βιομηχανικών Ορυκτών του Υ.Π.Ε.Κ.Α. σε απάντηση σχετικής ερώτησης που κατατέθηκε στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Και προβάλλουν μεν τα αιτούντα ότι στη σελ. 27 της τεχνικής μελέτης αναφέρεται ότι η έκταση των εγκαταστάσεων καλύπτει επιφάνεια 1,67 τ.χλμ. της συνολικής λεκάνης απορροής του πιοταμού Ασπρόλακκα, δηλαδή 1.670 στρέμματα, που αντιστοιχεί στο 1,75% της λεκάνης αυτής. Ωστόσο, η αναφορά στο σημείο αυτό της τεχνικής μελέτης, το οποίο περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο «Υδρολογικά δεδομένα», λαμβάνει υπ' όψη ως μέγεθος τη συνολική επιφάνεια κατάληψης όχι μόνο των λεκανών απόθεσης αποβλήτων, αλλά όλων των εγκαταστάσεων διαχείρισης τελμάτων, στις οποίες περιλαμβάνονται, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στις σελ. 67 επ. της τεχνικής μελέτης, πέραν των λεκανών απόθεσης και του φράγματος, και τα έργα περιμετρικής υδραυλικής προστασίας, τα οποία απαιτούνται για την προστασία των επιφανειακών νερών της λεκάνης, αλλά και των εγκαταστάσεων απόθεσης, και επιβάλλονται δυνάμει ειδικού όρου της έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων του έργου (βλ. δ2.138). Ως εκ τούτου, τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα θα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα, καθώς επίσης και ο ισχυρισμός περί πλημμελούς εκτιμήσεως της ταξινόμησης της εγκατάστασης λόγω διαφοράς του μεγέθους της αδειοδοτούμενης εγκατάστασης αποβλήτων, ο οποίος στηρίζεται στην εσφαλμένη εκδοχή ότι υφίσταται πράγματι τέτοια διαφορά.

15. Επειδή, περαιτέρω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, Ειδική Σεισμοτεκτονική Μελέτη είχε ήδη εκπονηθεί κατά το στάδιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου από το Τμήμα Γεωλογίας του Α.Π.Θ. (2010) και είχε προσαρτηθεί ως Παράρτημα Χ στην Μ.Π.Ε. του έργου. Τα πορίσματα της μελέτης αυτής συμπληρώνονται περαιτέρω με τα

δεδομένα της επίμαχης τεχνικής μελέτης, η οποία περιλαμβάνει ειδικό κεφάλαιο για την σεισμικότητα της περιοχής (ε.ι.α.7.4), ειδικό Παράρτημα για την αποτίμηση των συνθηκών ευστάθειας των φραγμάτων (Παράρτημα 1), καθώς και ειδική μελέτη ανάλυσης κινδύνου των φραγμάτων στο Παράρτημα 6 αυτής. Πέραν τούτων, στο κεφάλαιο ε.ι.β.4 της επίμαχης τεχνικής μελέτης παρατίθεται αναλυτικό πρόγραμμα γεωτεχνικών ερευνών, το οποίο θα επαληθεύσει και θα οριστικοποιήσει τα ήδη υπάρχοντα δεδομένα και υπολογισμούς, ενώ προτείνονται ειδικά μέτρα μείωσης της διακινδύνευσης των εγκαταστάσεων, τα οποία δύναται να ληφθούν μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος γεωτεχνικών ερευνών (βλ. σελ. 184 επ. της τεχνικής μελέτης). Εξ άλλου, σύμφωνα με ρητό όρο της ήδη προσβαλλόμενης απόφασης (Β3) το πρόγραμμα αυτό θα υλοποιηθεί πριν από την έναρξη λειτουργίας των χώρων απόθεσης, το δε τμήμα του που αφορά τις τεχνικογεωλογικές συνθήκες θεμελίωσης των φραγμάτων θα ολοκληρωθεί πριν από την κατασκευή τους, κατά τρόπο ώστε να διασφαλισθεί η άρτια και ασφαλής κατασκευή και λειτουργία των εγκαταστάσεων (βλ. σχετικά το μνημονεύμενο ανωτέρω με αρ. πρωτ. 20601/4481/25.11.2014 έγγραφο της Δ/νσης Μεταλλευτικών, Ενεργειακών και Βιομηχανικών Ορυκτών). Συνεπώς, όσα περί του αντιθέτου προβάλλονται ότι με την προσβαλλόμενη απόφαση εκτιμήθηκε πλημμελώς η επικινδυνότητα των φραγμάτων ως προς την σεισμική τους επάρκεια χωρίς να έχει μελετηθεί η ευστάθεια των πρανών και χωρίς να έχει γίνει ειδική γεωτεχνική και σεισμική μελέτη για τα τεχνικά αναχώματα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Ελληνικό Αντισεισμικό Κανονισμό, είναι απορριπτέα ως αβάσιμα, ενώ κατά το μέρος που πλήγησαν την ανέλεγκτη ακυρωτικά τεχνική κρίση της Διοίκησης προβάλλονται απαραδέκτως.

16. Επειδή, προβάλλεται ότι κατά παράβαση των οδηγιών 2006/21, 2000/60 για την προστασία των υδάτων και 2008/98 περί διαχείρισης των αποβλήτων η επίδικη τεχνική μελέτη δεν περιέχει τα αναγκαία πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με την ποσοτική και ποιοτική

κατασταση των υδάτων της περιοχής και τις επιπτώσεις σε αυτά από την επίδικη δραστηριότητα, ότι δεν κάνει αναφορά στο εγκεκριμένο σχέδιο διαχείρισης και πρόγραμμα μέτρων της λεκάνης απορροής ποταμού Κεντρικής Μακεδονίας και ότι απουσιάζουν μέτρα αντιμετώπισης της ρύπανσης των υδάτων, αφού κατά την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων του έργου δεν είχε εκπονηθεί το Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων και το πρόγραμμα μέτρων του υδατικού διαμερίσματος, όπου υπάγεται το έργο, ενώ δεν προβλέπει ασφαλή τρόπο χρήσης των στείρων για την κατασκευή των φραγμάτων, καθ' όσον τα στείρα αυτά θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως υπολείμματα και όχι ως υποπροϊόντα της εξόρυξης. Επίσης προβάλλεται, ότι η μη ταξινόμηση των εγκαταστάσεων στην κατηγορία Α στηρίχθηκε σε μη νόμιμα και ελλιπή κριτήρια και σε ανεπαρκή στοιχεία ως προς την επικινδυνότητα των εγκαταστάσεων, τα οποία ελήφθησαν υπ' όψιν από την Μ.Π.Ε.

17. Επειδή, ο παραπάνω λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος, καθ' όσον στηρίζεται στην εσφαλμένη προϋπόθεση ότι η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των εγκαταστάσεων διαχείρισης εξορυκτικών αποβλήτων, η ταξινόμησή τους και η επιβολή των απαραίτητων μέτρων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων αποτελεί αντικείμενο εξέτασης της τεχνικής μελέτης των συγκεκριμένων εγκαταστάσεων, η οποία εγκρίνεται κατά τα άρθρα 4 και 101 του Κ.Μ.Λ.Ε. (υπ' αριθμ. 12050/2223/2011 απόφαση του Υφυπουργού Π.Ε.Κ.Α., Β' 1227). Ωστόσο, όπως συνάγεται από τις προπαρατεθείσες διατάξεις της Κ.Υ.Α. 39624/2009, η ταξινόμηση των εγκαταστάσεων αυτών, η εκτίμηση των επιπτώσεων από την κατασκευή και λειτουργία τους και η επιβολή όρων που να διασφαλίζουν την προστασία του περιβάλλοντος και των υδάτων ειδικότερα γίνεται κατά την εκπόνηση της Μ.Π.Ε. και την οικεία έγκριση περιβαλλοντικών όρων, με την οποία θεωρείται το ειδικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων, οι οποίες είναι ενιαίες σε περίπτωση μικτού φορέα διαχείρισης, ως εν προκειμένω, στις αποφάσεις δε αυτές και στην

διενεργηθείσα ήδη περιβαλλοντική εκτίμηση στηρίζεται η τεχνική αδειοδότηση των οικείων εγκαταστάσεων. Ως εκ τούτου, νομίμως εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, καθ' όσον αυτή στηρίζεται στην περιβαλλοντική αδειοδότηση των εγκαταστάσεων και τη θεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης αποβλήτων, η οποία έγινε κατά τρόπο ενιαίο για τη συνολική μεταλλευτική δραστηριότητα και η οποία, κατά τα εκτεθέντα ανωτέρω, περιλαμβάνει όλα τα πρόσφορα και αναγκαία, κατά την κρίση της Διοίκησης, μέτρα για την αποφυγή ρύπανσης και διατάραξης των περιβαλλοντικών μέσων και την ασφαλή απόθεση ή άλλη χρήση των αποβλήτων και λοιπών υποπροϊόντων της εξόρυξης, βάσει του διενεργηθέντος περιβαλλοντικού χαρακτηρισμού τους. Ειδικότερα δε όσον αφορά στα ύδατα, οι περιβαλλοντικοί όροι που τέθηκαν αντιμετωπίζουν συνολικά το ζήτημα της προστασίας τους από την κατασκευή και λειτουργία των χώρων απόθεσης, κατόπιν συνεκτιμήσεως όλων των υδρολογικών δεδομένων, διασφαλίζεται δε δυνάμει ειδικού περιβαλλοντικού όρου η συμφωνία τους με το μεταγενεστέρως εγκριθέν Σχέδιο Διαχείρισης του υδατικού διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας, σύμφωνα με τον οποίο, όπου κριθεί αναγκαίο, οι περιβαλλοντικοί όροι εξετάζονται ή τροποποιούνται ώστε να συνάδουν με τα εγκριθέντα προγράμματα μέτρων και παρακολούθησης των υδάτων (βλ. ειδικούς όρους δ1.23 και δ1.26), ως εξ άλλου κρίθηκε με τις 1492/2013 και 551/2015 αποφάσεις του Δικαστηρίου, με τις οποίες απερρίφθησαν παρόμοιοι με τους προβαλλόμενους ισχυρισμοί περί πλημμελούς αιτιολογήσεως της σχετικής κρίσης της Διοικήσεως. Κατά το μέρος δε που με τους ως άνω ισχυρισμούς αμφισβητείται ευθέως η νομιμότητα των σχετικών κρίσεων και αξιολογήσεων που διενεργήθηκαν στο στάδιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου, αυτοί είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι καθ' όσον άγουν σε ανεπίτρεπτο παρεμπίπτοντα έλεγχο ατομικών διοικητικών πράξεων που δεν προσβάλλονται με την υπό κρίση αίτηση, και δη της εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων και της θεώρησης του Σχεδίου

Διαχείρισης αποβλήτων (πρβλ. ΣτΕ 2105/2013, 1463/2013 κ.ά.).

18. Επειδή, σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες διατάξεις των άρθρων 8-10 και του Παραρτήματος III του άρθρου 24 της Κ.Υ.Α. 39624/2009, αλλά και του άρθρου 6 παρ. 1 της οδηγίας 2006/21, η κατάρτιση σχεδίου πρόληψης σοβαρών ατυχημάτων και εσωτερικού σχεδίου έκτακτης ανάγκης, καθώς και η υιοθέτηση συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας των εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων προβλέπεται μόνο για εγκαταστάσεις που ταξινομούνται στην κατηγορία Α, λόγω των αυξημένων κινδύνων που συνεπάγεται η λειτουργία τους, γεγονός που δεν συντρέχει για τις εγκαταστάσεις διαχείρισης εξορυκτικών αποβλήτων του υποέργου Σκουριών, οι οποίες δεν ταξινομήθηκαν στην κατηγορία αυτή (βλ. μεταξύ άλλων σελ. 37 του θεωρημένου Σχεδίου Διαχείρισης), τα δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενα είναι απορριπτέα ως νόμω αβάσιμα.

19. Επειδή, προβάλλεται, τέλος, ότι κατά παράβαση της οδηγίας 92/43 περί διατήρησης των φυσικών οικοτόπων και της άγριας πανίδας και χλωρίδας δεν ακολουθήθηκε η διαδικασία της δέουσας εκτίμησης κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου πριν την έκδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως, παρά το γεγονός ότι οι εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων του υποέργου Σκουριών βρίσκονται σε κοντινή απόσταση από προστατευόμενους τόπους του δικτύου Natura και ειδικότερα 4.560 μ. από την ΕΖΔ «Όρος Χολομώντας» και 5.095 μ. από την ΕΖΔ «Όρος Στρατωνικό-Κορυφή Σκαμνί». Ωστόσο, ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος, διότι πλήττει τη νομιμότητα της εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων του έργου, κατά το στάδιο έκδοσης της οποίας διενεργείται, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 6 παρ. 1 της Κ.Υ.Α. 33318/3028/1998 (Β' 1289), ως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, η δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων του έργου στις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura, ο παρεμπίπτων έλεγχος της οποίας λόγω του ατομικού της χαρακτήρα είναι ανεπίτρεπτος επ' ευκαιρία προσβολής άλλης διοικητικής πράξης, ερειδόμενης σε αυτή (πρβλ. ΣτΕ 2105/2013,

1463/2013 κ.ά.). Τούτο δε ανεξαρτήτως του ότι, πάντως, όλοι οι σχετικοί με την πλημμέλεια αυτή λόγοι, που προβάλλονται με την αίτηση αυτή, είχαν προβληθεί στο πλαίσιο αιτήσεως ακυρώσεως ασκηθείσης, μεταξύ άλλων και από ένιους εκ των αιτούντων, και απερρίφθησαν ως ουσία αβάσιμοι με την 551/2015 απόφαση του Δικαστηρίου, με την οποία κρίθηκε ότι αιτιολογείται νομίμως και στηρίζεται σε πλήρη και επικαιροποιημένα στοιχεία η κρίση της Διοίκησης ότι η αδειοδοτούμενη δραστηριότητα, συνοδό έργο της οποίας αποτελούν και οι εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων περί ων η προσβαλλόμενη απόφαση, δεν θα παραβλάψει την ακεραιότητα των προστατευόμενων περιοχών.

20. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση.

Διά ταύτα

Απορρίπτει την αίτηση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Δέχεται τις παρεμβάσεις.

Επιβάλλει στους αιτούντες τη δικαστική δαπάνη του Δημοσίου, η οποία ανέρχεται σε τετρακόσια εξήντα (460) ευρώ και για τον καθένα των παρεμβαινόντων, η οποία ανέρχεται σε εξακόσια σαράντα (640) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 15 Ιουνίου 2015

Η Πρόεδρος του Ε' Τμήματος

Η Γραμματέας

Αγγ. Θεοφιλοπούλου

Ε. Δασκαλάκη

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 20 Ιανουαρίου 2016.

Ο Πρόεδρος του Ε' Τμήματος

Ο Γραμματέας

Αθ. Ράντος

Δ. Λαγός

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Αθήνα 17/2/2016

Γραμματέας

Μαρία Βλασερού

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Για τη νόμιμη αρμονία
Αθήνα, 17/2/2016

Γραμματέας

Μαρία Βλασερού